

biologisk
dynamisk
forening

Et landbruk for framtida

*Strategi og handlingsplan
2017-2020*

Biologisk-dynamisk Forening, Oslo 2017

Forord

Da Biologisk-dynamisk Forening skrev sin første handlingsplan, var det med håp om at en slik plan skulle synliggjøre foreningens arbeid og tydeliggjøre foreningens mål og visjoner. Som styreleder mener jeg at vi er kommet langt med måloppnåelse. Strategi og handlingsplan 2013-2016 har vært et mye brukt dokument. Både som vedlegg til søknader og i kommunikasjonen med offentlige myndigheter og andre organisasjoner, men også som ledelses- og arbeidsverktøy for styret og administrasjonen.

Derfor går styret nå med glede løs på oppgaven med å fornye og forsterke foreningens strategi- og handlingsplan for de neste fire årene. Den nye planen bygger på den vi nå legger fra oss. Noe av det vi ønsket for noen år siden er blitt realiteter, andre ting er fremdeles fremtidsmål, og ligger foran oss som utfordringer og muligheter. Målet er å synliggjøre en felles oppfatning av oppgavenes innhold, og legge grunnlaget for prioriteringer innenfor rammene foreningen har til rådighet.

Daglig leder har lyktes gjennom de to siste årene å etablere gode samarbeidsforhold med stiftelser som har ytt vesentlige bidrag til foreningen. Dette har muliggjort den vekst og påbegynne de initiativ som vil kunne fortsette i årene som kommer.

Den viktigste personen i forenings fokus er bonden. Uansett om foreningen har målsettinger innen miljø, forbrukerbevissthet, internasjonalt og globalt arbeid etc., er det bonden og livet på gårdene som er foreningens hovedanliggende. Dette mener vi sikres best ved mest mulig oppslutning om Demeter-regelverket og den internasjonale Demeter-organisasjonen. Derfor har styret lagt mye vekt på fornying og utvikling av Demeter-arbeidet i 2016 og det vil fortsette i strategi- og handlingsplanen for den neste perioden. Demeter forener jordbruk og mennesker i et felles arbeid for jorda og framtida.

Strategi- og handlingsplanen er vårt verktøy for å synliggjøre dette målet.

Elizabeth Wirsching

Styreleder i Biologisk-dynamisk Forening

INNHold

Det internasjonale forbund for biodynamiske foreningers visjon (IBDA)
Biologisk-dynamisk Forening
Viktige mål i perioden 2017-2020

1. Landbruk, veiledning og utvikling

- 1.1 Målsettinger for biodynamisk landbruk i Norge
- 1.2 Veiledning og rådgivningstjenester fra Biologisk-dynamisk Forening
- 1.3 Utdanningsløp for veiledere
- 1.4 Biodynamiske preparater
- 1.5 Fagseminarer
- 1.6 Urbant landbruk

2. Utdanning

- 2.1 BINGN
- 2.2 Praktikantordning

3. Informasjon, markedsføring, og formidling

- 3.1 HERBA
- 3.2 Nyhetsbrev
- 3.3 Nettside og sosiale medier
- 3.4 Informasjonsmateriell
- 3.5 Kore

4. Organisasjon og organisasjonsutvikling

- 4.1 Lokalt arbeid og lokallag
- 4.2 Regionale prosjekter
- 4.3 Markedstiltak
- 4.4 Ungdomsgruppe
- 4.5 Crowdfunding og nye former for medlemskap i foreningen
- 4.6 Landbruksseksjonen i Goetheanum

5. Samarbeidspartnere

- 5.1 Organisatorisk
- 5.2 Finansielt

6. Demeter

- 6.1 Demeter International
- 6.2 Demeterforbundet
- 6.3 Demeterforvaltningen – regelverksutvalget for Demeter
- 6.4 Utvikling av gårdssamtaler for kvalitetssikring av Demeter-godkjenning
- 6.5 Det internasjonale forbund for biodynamiske foreninger (IBDA)

7. Utgivelser 2017-2020

8. Utviklingsprosjekter

- 8.1 Samarbeid med Camphill-stedene, Steinerskolene og andre antroposofiske virksomheter

9. Myndighetsarbeid og representasjoner

Fundamentet

Biologisk-dynamisk Forening er en del av et internasjonalt nettverk av tilsvarende foreninger i mange land. Sammen står vi i et kontinuerlig arbeid for å utvikle en biodynamisk visjon som beskriver hva vi vil og hva vi står for. Biodynamisk landbruk bygger på Rudolf Steiners antroposofi, og spesielt på åtte foredrag fra 1924, det såkalte *Landbrukskurset*.

Landbrukskurset gir inspirasjon til hvordan et framtidig landbruk kan utformes, for å styrke helse og trivsel for planter, dyr og mennesker, og for å unngå miljø- og klimakatastrofer. I årene etter 1924 har det vært et kontinuerlig arbeid med forskning og forsøksvirksomhet og etablering av nye gårder i nær sagt alle land i verden. Dette har resultert i et solid praktisk og teoretisk fundament for biodynamisk landbruks utvikling globalt.

Visjon 2017-2020

Det overordnede målet for Biologisk-dynamisk Forening er å skape forutsetninger for at mennesker, dyr og planter kan trives og utvikle seg, og legge til rette for en fortsatt evolusjon for husdyr og kulturplanter.

Biologisk-dynamisk Forening vil søke innovative sosiale og teknologiske løsninger på de utfordringene vi ser, og arbeide for å utvikle en ny forståelse for ernæring og matkvalitet.

Vi vil skape nettverk der bondens og gårdens liv og fremtid står i sentrum for produktutvikling og markedsføring.

Biologisk-dynamisk Forening vil arbeide for at varemerket Demeter blir kjent som en garantist for produkter av høy næringsmessig og miljømessig kvalitet. En forbruker som kjøper Demeter-produkter skal vite at det betyr å støtte et landbruk som fører til varig fruktbarhet og levende matjord, og som fremmer miljøet i videste forstand.

Biologisk-dynamisk Forening står for at både bonden og forbrukeren gjennom et bevisst samarbeid om jordbruket kan arbeide seg frem til en spirituell forståelse av menneske og miljø. Dermed kan enhver som ønsker det, bidra til miljø og utvikling i videste forstand.

Biologisk-dynamisk Forening

Biologisk-dynamisk Forening er en del av et internasjonalt nettverk av tilsvarende foreninger. På verdensbasis oppleves fremgang for den biodynamiske metoden, særlig i Asia og Syd-Amerika, og det merkes også i Norge. Et av de viktigste mål foreningen har hatt er å få en god og stødig veiledningstjeneste for nyetableringer og bønder som er interesserte i å legge om. I skrivende stund er det fem nye initiativer som mottar veiledning, og to på venteliste. Dette gir godt håp om vekst også i Norge i kommende år.

De biodynamiske gårdene i Norge har en sentral posisjon innen frukt, grønnsaks- og kornproduksjon, gårdssalg og lokal foredling. For eksempel er den moderne speltproduksjonen i Norden et resultat av et målrettet arbeid for aktiv bevaring av kornsorter som moderne kornforedling har trengt ut av alminnelig produksjon.

Det biodynamiske nettverket og arbeidsomfanget har vokst. Biologisk-dynamisk Forening samarbeider i dag med institusjoner, organisasjoner, forskningsmiljøer og bedrifter og er representert i en rekke utvalg og råd. Med økt arbeidsomfang og interesse følger behovet for tilføring av menneskelige og økonomiske ressurser. Foreningen arbeider målrettet med å forvalte innsatsen som utføres og også videreutvikle kvaliteten på arbeidet.

Foreningen ønsker også å formidle bildet av gården som en sosial organisme med mulighet for individuell vekst så vel som integrering i lokalsamfunnet. Biologisk dynamisk landbruk er både en jordbruks-, sosial- og samfunnsimpuls.

Strategi- og handlingsplan 2017-2020 har til hensikt:

Å bidra til en felles bevissthet, et personlig eierskap og ansvar for de oppgavene foreningen vedtar å arbeide med.

Å skape en felles forståelse av oppgavenes innhold, sammenheng og krav til gjennomføring, og legge grunnlaget for prioriteringer innenfor de rammer foreningen har til rådighet.

Å gi foreningen en tydelig profil både innad og utad, og danne grunnlag for arbeidet med å finansiere virksomheten.

Strategi- og handlingsplanen er en beskrivelse av de oppgavene foreningen arbeider med og foreningens mål for framtida. Hvert område er kort beskrevet med underpunkter som konkretiserer mål og tiltak. En forutsetning for å gjennomføre planen er gode økonomiske rammer og langsiktig finansiering.

Med utgangspunkt i Strategi- og handlingsplanen skal styret, daglig leder og arbeidsgruppene arbeide for å utvikle foreningen og styrke virksomheten. Planen skal evalueres og justeres til årlige handlingsplaner i forbindelse med årsmøtet hvert år.

Viktige mål for perioden 2017-2020

1. Landbruk, veiledning og utvikling

1.1. Målsettinger for biodynamisk landbruk i Norge

Norge har gode forutsetninger for biodynamisk landbruk. Det har vært drevet biodynamisk landbruk siden 1930-årene og det finnes erfaringer fra ulike deler av landet. De fleste produksjonene befinner seg i områder med gode landbruksvilkår. Det er et mål for Biologisk-dynamisk Forening at det kommer gårder i alle områder av landet, og foreningen vil bidra til slik utvikling ved regionale markedstiltak og tilbud om veiledning til bønder som ønsker å legge om til biodynamisk drift. Videre er det et mål at antallet produsenter kan økes. Flere av foreningens prosjekter går ut på å etablere nye former for økonomisk samvirke mellom bønder og forbrukere, og mellom bønder og restaurant-/butikk-/grossistledd. Alt med det formål å skape rom for nyetableringer av biodynamiske gårder. Foreningen vil også arbeide med å se på forutsetningene for finansiering av nyetableringer.

1.2 Veilednings- og rådgivningstjenester fra Biologisk-dynamisk Forening

Foreningens veiledere tilhører de mest erfarne og kunnskapsrike formidlere av biodynamisk erfaringskunnskap. Foreningen ønsker å utvikle en arbeidsform der veilederne kan besøke nyetableringer og gårder som har holdt på i en periode, og stå til disposisjon med praktisk veiledning. Det kan være behov for ulike kunnskaper, alt ettersom gården nettopp er lagt om, eller om det har vært biodynamisk drift en periode. Veilederne skal kunne rådgi produsenter som ønsker å komme inn i Demeter-ordningen.

1.3. Utdanningsløp for veiledere

Arbeide for å etablere et utdanningsløp der produsenter kan tildeles diplom for kunnskap og forståelse av Demeter-intensjonen, for dermed å kunne fungere som veiledere.

1.4. De biodynamiske preparatene

De biodynamiske preparatene er blitt til etter inspirasjon fra Rudolf Steiners landbrukskurs. Preparatene består av materiale fra planter, dyr og mineralske substanser. Preparatene har ulike virkninger og bidrar til sunnhet og livskraft hos planter, dyr og mennesker. Preparatene fremmer mikroliv og mangfold blant meitemark og insekter, og har en viktig funksjon som formidler av menneskets tilstedeværelse i naturen.

Foreningen har som mål å kunne tilby biodynamiske preparater til dem som ønsker å bruke preparater, men ikke har anledning til å produsere dem selv.

Foreningen har en preparatansvarlig for preparatproduksjon og salg.

Det arrangeres en preparatdag i året.

1.5. Fagseminarer

Biologisk-dynamisk Forening ønsker å etablere en tradisjon med et årlig innførings- og fordypningskurs i biodynamisk landbruk. I tillegg ønsker foreningen å arrangere fagseminarer på områdene:

- Fruktdyrking
- Birøkt
- Frødyrking og frøforedling
- Oppal
- Kompost og jordforbedring
- Fôring og stell av husdyr
- Melk og melkebearbeiding/ystring
- Skogspleie
- Preparater

1.6. Urbant landbruk

En trend de siste årene har vært utviklingen av såkalt urbant landbruk. Det består av folk som bor i byer og som har interesse av å ta i bruk arealer i byer til dyrking. Det kan være bakgårder, parker, forlatte områder, villahager etc. som kan egne seg for grønnsaksdyrking o.a.

Gjennom sitt engasjement på Bygdø Kongsgård har Biologisk-dynamisk Forening en stor berøringsflate mot urbant landbruk, og det ønskes at dette utvikles videre. Biologisk-dynamisk Forening vil arbeide for at folk som er engasjert i urbant landbruk får kjennskap til den biodynamiske metoden, og kan få tilgang til god kompostjord for sin dyrking. Dette ønsker foreningen å gjennomføre ved å

- arrangere kurs i kompostering og jordbehandling
- formidle tilgang på frø og annet nødvendig materiale
- tilby de biodynamiske preparatene

Biologisk-dynamisk Forening ønsker å samarbeide med tilsvarende foreninger i andre land om satsing på urbant landbruk, for å skape modeller som kan ha overføringsverdi mellom ulike miljøer, som for eksempel urban birøkt (ByBi) og organisasjonsstyrte tiltak som «bybonden» i Oslo.

2. Utdanning

Interessen for økologisk og biodynamisk mat og landbruk har økt betraktelig de siste årene. Flere og flere tar bevisste matvalg og etterspørselen er økende. Unge mennesker gjør viktige erfaringer på gården, og det er essensielt at det er et bredt utdanningstilbud hvor de kan finne en vei videre. En utdanning som også inkluderer stedsbasert læring og kulturutvikling er relevant i dag og viktig for fremtiden.

For å utvikle landbruket er vi helt avhengige av interesse og kunnskap hos unge mennesker. Vi ønsker å løfte den tause kunnskapen til bøndene så flere mennesker kan ta del i denne. Mange biodynamiske bønder arbeider skapende ut i fra egenarten til stedet de bor på, og foreningen ønsker å vise dette frem ved å invitere bøndene inn i utdanningsløpet.

Biologisk-dynamisk Forening vil bruke ressurser på å formidle kunnskap om dagens tilbud innen biodynamisk utdanning til ungdom i Norge og Norden

Biologisk-dynamisk Forening vil styrke samarbeidet med utdanningsinstitusjoner i Norge og Norden, og drøfte tiltak for å møte interessen for økologi og landbruk hos dagens unge mennesker

2.1 Utdanning - BINGN

I 2013 ble BINGN stiftet, en fremtidsrettet bevegelse innenfor Biologisk-dynamisk Forening. BINGN er en forkortelse for Biodynamisk Initiativ for den Nye Generasjonen Norden. Målet er å skape et levende nettverk mellom biodynamiske bønder, de nordiske foreninger, forskningsinstitutter og støttespillere. I tillegg er BINGN en plattform for kompetanseutvikling, og står i konkret utveksling med tilsvarende bevegelser internasjonalt.

Utdanningen er en 3-årig praksisbasert program og kan ses på som et lærlingeprogram. BINGN uteksaminerte 4 studenter i 2017.

BINGN har pr. 1.1.2017 25 studenter fordelt på to nye årskull. Med BINGN ønsker Biologisk-dynamisk Forening å bidra til å:

- Gi konkret støtte ved en 20 % koordinatorstilling i Norge.
- Komme generasjonsskiftet innen biodynamisk jordbruk i møte.
- Bidra til kontakten med gårdene om gjennomføring og oppfølging av studentene i Norge, samt støtte nasjonale utdanningsseminarer.

En forutsetning for å støtte BINGN, og legge til rette for møteplasser og utdanning for den nye generasjonens bønder, er egeninnsats i det biodynamiske miljøet og ekstern finansiering.

I 2017 vil det bli etablert et konkret samarbeid mellom BINGN, Skillebyholm Trädgårdsutbildning og Sogn Jord- og hagebruksskule.

2.2 Praktikantordning

Møtet med livet på en gård har gitt mange ungdommer en rekke gode erfaringer, spennende kunnskaper om naturen og viktige opplevelser som har preget dem for livet. Her treffes norske og utenlandske praktikanter og man knytter bånd med mennesker fra forskjellige kulturer og religioner. For noen er dette et ledd i en landbruksutdannelse, for andre en pause fra forskjellige yrkesutdannelser og et møte med dagens praktiske hverdag i fjøset og på jorden.

Biologisk-dynamisk Forening har i flere år samarbeidet med Oikos – Økologisk Norge om praktikantformidlingen gjennom APØG (Arbeid på økologisk gård). Dette var et tilbud til alle som ønsket å arbeide på en økologisk eller biodynamisk gård over lengre tid. I 2016 ble dette umuliggjort ved strengere innreisebestemmelser til Norge. Ordningen vil bli evaluert i 2017.

I dag finnes også initiativet WWOOF og flere biodynamiske gårder er involvert i dette.

WWOOF gjør det enkelt for mennesker å arbeide på gårder i kortere perioder.

Foreningen vil samarbeide med Oikos – Økologisk Norge rundt APØG-ordningen. Foreningen vil utarbeide en juridisk holdbar rammeavtale for praktikanter arbeidsopphold på en gård. Foreningen vil gå i dialog med UDI for å finne gode løsninger for de som også ønsker lengre opphold på biodynamiske gårder.

3. Informasjon, markedsføring, forskning og utvikling

3.1 HERBA

HERBA er foreningens medlemsmagasin, som har vært utgitt siden 1965. HERBA utgis 3-4 ganger i året. HERBA ble opprinnelig produsert av foreningens mangeårige leder Einar Grepperud, og siden av vekslende redaktører. Foreningens mål er at HERBA skal fungere som et vindu mot verden, og i tillegg til å utgjøre hoveddelen av foreningens kommunikasjon med medlemmene også være tilgjengelig i andre settinger som f.eks. biblioteker, skoler o.a. Det er besluttet at HERBA skal videreføres som et papirblad og at det skal investeres i profil og kvalitet på bladet.

Tidsskriftet HERBA er en viktig del av foreningens arbeid med kunnskapsformidling.

Redaksjonen består av en redaktør som er fortrolig med og har interesse for biodynamisk landbruk, samt et redaksjonsråd.

HERBAs overordnede mål er å formidle informasjon og kunnskap knyttet til biodynamisk jordbruk, rekruttering, ernæring, kultur, natur og forbruk. Høy kvalitet på det faglige innholdet er en viktig del av arbeidet. I HERBA trykkes artikler hvor det antroposofiske idégrunnlaget formidles, med fokus på biodynamisk jordbruk og matkvalitet. Hovedfokuset i HERBA er nordisk, og det er også være aktuelt å ta med internasjonale artikler/intervjuer.

3.2 Nyhetsbrevet Herbaline

Biologisk-dynamisk Forenings nyhetsbrev kommer ut når det er aktuelt stoff å formidle. Nyhetsbrevet tar opp aktuelle tema, forteller om styrets arbeid og situasjonen i foreningen. Det annonseres kurs, utflukter og annet. Foreningen får mye positiv respons på nyhetsbrevet. Foreningen ønsker å videreutvikle nyhetsbrevet slik at det også kan fylle en funksjon som formidlingsplattform i forhold til skoleverk, kursdeltagere og andre som deltar i foreningens kurs og utviklingsvirksomhet.

3.3 Nettside og sosiale medier

Biologisk-dynamisk Forening skal oppdatere hjemmesiden www.biodynamisk.no hver uke og/eller når relevant informasjon skal formidles. Her finnes informasjon om foreningens arbeide, Demeter, gårdene, HERBA, utdanning og forskning. Kalenderen oppdateres med kurs og arrangementer.

Biologisk-dynamisk Forening har egen side på Facebook som oppdateres jevnlig. Siden har pr.d.d. 3680 personer som "liker" og støtter siden vår. Disse er også potensielle nye medlemmer.

Foreningen har også en twitterkonto.

3.4 Informasjonsmateriell

Foreningen har brosjyrene "Biodynamisk matkvalitet" og "Økologisk og biodynamisk melkeproduksjon" til gratis utdeling til gårder og interesserte. Det vil utarbeides mere materiell til formidling, markeder og kurs.

I tillegg er det trykt et introduksjonshefte i biodynamisk birøkt.

Ut over dette har foreningen rollup, Demeter-flagg og et banner med logo til bruk ved arrangementer. Det tas sikte på å utvide dette sortimentet og bli mer synlige i alle sammenhenger.

Preparatheftet vil bli oppdatert.

3.5 KORE

I 2012 ble det bevilget midler fra Stiftelsen Eir til å gjennomføre et prosjekt der målsettingen er å samle forskningsresultater fra hele verden rundt temaet matkvalitet og gjøre disse tilgjengelige for interesserte. Databasen har fått navnet KORE, og vil presentere forskningsresultatene i et sammendrag, med linker til forskningsartiklene. Det vil være en link til databasen på www.biodynamisk.no. Kore har en egen referansegruppe bestående av fagpersoner fra flere ulike miljø.

Biologisk-dynamisk Forening vil fortsette og videreutvikle samarbeidet med KORE, med sikte på å gjøre databasen til en viktig bidragsyter i biodynamisk formidlingsarbeid blant annet i HERBA.

4. Organisasjon og organisasjonsutvikling

Biologisk-dynamisk Forening ble grunnlagt i 1950 og har hatt en stabil utvikling siden da. Foreningen hadde et høydepunkt under «den grønne bølgen» på 1970-tallet og en svak periode på begynnelsen av 2000-tallet, men fra 2010/2011 har foreningen hatt positiv utvikling.

Foreningen er landsdekkende og har medlemmer i alle fylker, medlemstallet har ligget på 500 medlemmer de siste årene og økte i 2016 til 554.

Styret vil arbeide med organisasjonsutvikling i årene som kommer, og se på lokalt og regionalt arbeid, samt arbeide med faggrupper som vesentlige innsatsmidler i forhold til å styrke organisasjonen på landsbasis.

4.1 Lokalt arbeid og lokallag

Biodynamisk virksomhet i Norge har noen tyngdepunkter: Hedmark, Vestfold og Trøndelagsfylkene. Biologisk-dynamisk Forening bør etterhvert kunne etablere lokallag i disse områdene, som kan arbeide selvstendig med spørsmål av faglig og organisatorisk natur. Lokallaget betyr møteflate, faglig og menneskelig utvikling og støtte.

Lokallag kan arrangere markeder, fagdager, seminarer m.m.

Lokallag kan være viktig også i forhold til representasjoner på kommune og fylkesnivå, der tillitspersoner i organisasjonen kan komme med i råd, utvalg o.l. og på den måten være med å påvirke utviklingen.

4.2 Regionale prosjekter

Som et ledd i utviklingen av organisasjonen på lokalt plan har Biologisk-dynamisk Forening søkt om og fått støtte bl.a. fra Landbruksdirektoratet til å drive et prosjekt for nettverksbygging og markedsutvikling i Trøndelagsregionen. Dette prosjektet kan komme til å legge grunn for et mulig lokallag der og kanskje være en mulighet til å samle erfaringer.

4.3 Markedstiltak

Biologisk-dynamisk Forening har vært involvert i flere markedstiltak. Særlig har samarbeidet med Bondens marked og Oslo Kooperativet vært fruktbart.

Foreningen ønsker for den neste 4-årsperioden og å satse på å videreføre og utvikle disse erfaringene og nettverkene ved å:

- Stimulere til etablering av og deltakelse i Bondens marked der slike enda ikke finnes
- Stimulere til gjennomføring av ØKOUKA-arrangementer
- Bidra til å utvikle grunnlag for å etablere kooperativer der det er mulig

4.4 Ungdomsgruppe

Biologisk-dynamisk Forening har aldri hatt noen ungdomsgruppe. Men nå er foreningen engasjert i utdanningen BINGN og tilrettelegger for praktikanter på gårdene.

Særlig når det gjelder de forskjellige initiativer fra uteksaminerte BINGN-studenter ser vi et tydelig behov for samarbeidsformer og forum som kan gi impulser til foreningens utvikling og rekruttering. I januar 2017 ble det opprettet et nordisk ungdomsinitiativ av tidligere BINGN-studenter. Foreningen vil derfor prioritere ungdom, og legge til rette for at ungdom får verv og representasjoner i foreningen.

4.5 Crowdfunding og nye former for medlemskap i foreningen

Internett gir mange muligheter for foreninger og ideelle bevegelser. Publikum kan nås på bredere basis, og enkle budskap spres fort og lett. Biologisk-dynamisk Forening er en tradisjonsbundet forening med medlemskap og medlemsblad – HERBA – og slik vil det fortsette å være.

Samtidig bør foreningen være aktiv i sosiale media f.eks. og finne frem til nye og utradisjonelle måter å knytte til seg nye medlemmer eller støtte medlemmer på.

Vi har sett gode resultater av crowdfunding, bl.a. i forbindelse med Nepal-prosjektet fra Vidaråsen, og det kan være god grunn til å se på hvordan slike tiltak kan tjene foreningens mål i fremtida. Foreningen vil derfor tilrettelegge for at enkelttiltak presenteres på nett for crowdfunding. Samtidig bør det utvikles løsninger for hvordan personer som velger å støtte tiltak i foreningens regi kan «bli med» uten å være fullt medlem i tradisjonell forstand.

4.6 Landbruksseksjonen i Goetheanum

Styret skal utnevne to personer til å representere foreningen i Vertreterkreis. Vertreterkreis er en gruppe fra Landbruksseksjonen i Goetheanum som møtes to ganger i året og blant annet forbereder Tagung. Første møte er i samband med Landbrukskonferansen i februar i Goetheanum. Her er man med å forberede konferansen, man deler med seg hva som foregår i vår forening og kan bringe tilbake til Norge hva som skjer andre steder. Det andre møtet foregår i et annet land med et satt tema.

5. Samarbeidspartnere

Biologisk-dynamisk Forening er med i et nettverk av sterke samarbeidspartnere. Foreningen har gode samarbeidsforhold på det organisatoriske plan og med våre finansieringspartnere.

5.1 Organisatorisk

Biologisk-dynamisk Forening har et flerårig samarbeid med Oikos – Økologisk Norge gjennom Genressursnettverket, Åpen økologisk gård og ØKOUKA.

Gjennom ØKOUKA samarbeider vi bl.a. også med Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Oikos – Økologisk Norge, Bondens marked, Debio, Spire, Food Studio, Geitmyra matkultursenter for barn og Fremtiden i Våre Hender. I NØK-samarbeidet er vi i tillegg knyttet til NOFIMA, Oikos – Økologisk Norge, Norsøk, og Norsk Landbruksrådgiving. I tillegg samarbeider vi med Sogn Jord- og hagebruksskole.

Gjennom sin representasjon i regelverksutvalget for økologisk landbruk samarbeider foreningen i tillegg til ovennevnte organisasjoner med representanter for Nortura, Tine, Mattilsynet, og Coop.

Gjennom en samarbeidsavtale med Bygdø Kongsgård samarbeider BdF med Gartneriet på Bygdøy, ByBi, Genressurssentret, ØQ – Foregangsfylkene.

5.2. Finansielt

Biologisk-dynamisk Forening får støtte av Staten ved Landbruks- og matdepartementet, og Landbruksdirektoratet. Foreningen mottar også betydelig støtte fra private stiftelser som f.eks. Eckbos Legat, Stiftelsen Eva Lundes Fond og Bergesenfondet.

Målet for den kommende fireårsperioden er å styrke og utvikle foreningens gode samarbeidsrelasjoner. Særlig på det finansielle feltet. Foreningens målsettinger forutsetter større økonomi. Det prioriteres derfor å styrke arbeidet med å gjøre foreningen bedre kjent gjennom søknader til institusjoner som enda ikke har vært med å bidra til biodynamisk virksomhet. Det kan være f.eks. Sparebankstiftelsen, Uni Stiftelsen eller andre private fond og stiftelser.

Foreningen vil også arbeide for styrket anseelse hos offentlige myndigheter med sikte på økt organisasjonsstøtte og tilskudd til foreningens aktiviteter og prosjekter.

6. Demeter

6.1 Demeter International

Demeter Internasjonal forvalter det globale ansvaret for produksjon og omsetning av varer fra biodynamiske produsenter. Sammenslutning er basert på de forskjellige medlemslands sertifiseringsorganisasjoner, og Biologisk-dynamisk Forening ivaretar dette ansvaret for Norges vegne.

For den neste 4-års perioden vil foreningen intensivere og styrke samarbeidet med Demeter International og prioritere deltagelse i møter, kurs og konferanser i Demeter regi.

Foreningen vil opprettholde som mål at Demeter-virksomheten i Norge baserer seg på tregreningsprinsippet, slik at det skilles på kulturell og organisatorisk virksomhet (Biologisk-dynamisk Forening), økonomisk virksomhet (Demeterforbundet) og ivaretagelse av rettslige interesser (Demeterforvaltningen).

6.2. Demeterforbundet

Biologisk-dynamisk Forening oppretter i løpet av 2017 Demeterforbundet etter dansk mønster. Dette er et «forbund i foreningen» som har en viss selvstendighet, men som også er en del av Biologisk-dynamisk Forenings samlede virksomhet. Demeterforbundet har som oppgave å organisere de økonomiske virksomhetene i Demeter, som f.eks. møller, butikker, bønder, slaktere, markeder osv. Målet er at Demeterforbundet gjennom bidrag fra virksomhetene kan bli i stand til å støtte Demeter Internasjonal sitt utviklingsarbeid i andre land, og drive opplysning og informasjonsvirksomhet om Demeter og Demeter-organisasjonen globalt.

I den kommende perioden vil foreningen støtte og legge til rette for at Demeterforbundet kan utvikles i tråd med sine intensjoner, bl.a. ved å støtte deltagelse i internasjonale sammenhenger og samarbeidsprosjekter med globale aktører som f.eks. Utviklingsfondet og Spire.

Biologisk-dynamisk Forening ber Demeterforbundet om å representere foreningen i samarbeidsavtalen med Demeter Internasjonal og i andre avtalesammenhenger der det er naturlig.

6.3. Demeterforvaltningen

Demeterforvaltningen (gruppen som er ansvarlig for de rettslige interessene, regelverket) består av fire medlemmer som velges av årsmøtet i Biologisk-dynamisk Forening. Gruppen har ansvaret for å utforme, oppdatere og ivareta regelverket for biodynamisk dyrking i Norge.

Gjennom en samarbeidsavtale mellom Biologisk-dynamisk Forening og Debio, er det Debio som utfører revisjonen på de biodynamiske gårder. Demeterforvaltningen har ansvaret for Demeter-godkjenning og for søknader om dispensasjoner fra regelverket.

Demeterforvaltningen har et tett samarbeid med Debio. Dette samarbeidet skal ivaretas og styrkes i den kommende 4 årsperioden.

Et av de fremste mål for Biologisk-dynamisk Forening er at forholdet mellom bønder og forbrukere er preget av tillit. Det forutsetter bl.a. god kommunikasjon om innholdet av Demeter-varemerket og den bestrebelsen som ligger bak. Foreningen vil styrke og utvikle Demeterforvaltningen slik at regelverket i Norge til enhver tid er oppdatert i forhold til internasjonal standard og den biodynamiske bevegelsens mål.

6.4 Utvikling av gårdssamtaler for kvalitetssikring av Demeter-godkjenning

Det er et uttalt mål fra Den Internasjonale forening for biodynamiske foreninger (IBDA) at man skal bevege seg fra regelverk mot gårdssamtaler og fra kontroll til tillit. (Christoph Simpfendorfer 2016)

Fra Biologisk-dynamisk Forenings side vil vi i de kommende årene følge denne utviklingen nøye, og arbeide for å implementere de endringene som IBDA kommer frem til gjennom demokratiske prosesser i foreningene.

Biologisk-dynamisk Forening har allerede i 2015 tatt initiativ til at det blir satt i gang prøver med gårdssamtaler i Norge, og i løpet av 2017 skal det være utarbeidet en forsøksbasert mal

for gårdssamtaler. Foreningen har avsatt midler til dette, og regner med at en passende mal kan introduseres i løpet av 2018.

Foreningen vil:

- Satse på utviklingen av gårdssamtalen som middel til å styrke kompetansen hos produsentene og øke tilliten til varemerket Demeter hos forbrukere
- Stå i kontinuerlig kontakt med IBDA og følge opp de strategier som utvikles der i forhold til gårdssamtalene og deres innhold
- Utvikle en god modell for gårdssamtaler «på norsk»

6.5. Det internasjonale forbund for Biologisk-dynamiske foreninger (IBDA)

IBDA

International BioDynamic Association

Biologisk-dynamisk Forening vil prioritere samarbeidet med de andre tilsvarende foreninger i verden gjennom IBDA. Det er av spesielle viktighet at biodynamisk landbruk ikke fremstår som en «luksusvare» som bare tilbys på spesielle restauranter i byer i vesten, men at det blir fremholdt at biodynamisk landbruk er et reelt alternativ, og at verdens matvareforsyning eller miljø- og klimasituasjonen ikke vil bli forverret av innføringen av større andel biodynamisk areal. På denne bakgrunnen er det viktig at det blir forstått at biodynamisk landbruk kan drives under nesten alle klimatiske og kulturelle forhold og at det internasjonale forbundet for biodynamiske foreninger er et viktigste organ for global bevissthet om biodynamisk landbruk.

7. Utgivelser 2017-2021

I tillegg til HERBA, digitalt nyhetsbrev og annen informasjon, ønsker å Biologisk-dynamisk Forening å utgi bøker og brosjyrer med faglig innhold.

Utgivelsesmålet for 2017-2021 er:

Introduksjon til biodynamisk birøkt, ved Kaarina Borud, hefte utgis 2017

Landbrukskurset av Rudolf Steiner – utgis i samarbeid med Antropos Forlag 2017

Bondens Gull – kompost håndbok utgis i samarbeid med Antropos Forlag 2018

Håndbok i Ysting, utgis i samarbeid med Antropos Forlag 2019

Bok om biodynamiske preparater, basert på Walter Stappungs forskningsarbeider utgis i samarbeide med Antropos Forlag 2020/2021

8. Utviklingsprosjekter

Demeter International og seksjonen for landbruk ved Goetheanum i Sveits er involvert i utviklingsprosjekter i en rekke land. Det er skoler som utdanner nye biodynamiske bønder i India, det er gårdstiltak og kursvirksomhet i Nepal, Indonesia og Kina. I Afrika og Latin-Amerika er det også ulike tiltak både på produksjon, nettverksbygging, produktutvikling og utdanning.

Det er et mål at BdF skal kunne bidra til utviklingsprosjekter. Enten ved å støtte prosjekter som allerede drives i regi av Demeter eller seksjonen, eller ved å ta ansvaret for egne prosjekt. Styret vil drive et fortløpende arbeide for å kartlegge og tillempe informasjon om aktuelle prosjekter, og samarbeide med f.eks. Camphill kan være aktuelt.

8.1. Samarbeid med Camphill-stedene, Steinerskolene og andre antroposofiske virksomheter

Biologisk-dynamisk Forening er en del av en antroposofisk bevegelse, som har til formål å utvikle samfunn som bygger på de grunnleggende visjoner fra Rudolf Steiner (1861-1924). Den antroposofiske bevegelsen inneholder Steinerskolene, antroposofisk medisin, goetheanistisk arkitektur, en rekke initiativer innen musikk og kunst, filosofi, religion og annet. Antroposofien er et middel til samfunns- og selvutvikling som blir gjenstand for

interesse i vide kretser, bl.a. fordi forståelse for holistiske modeller blir større og fordi Steiners ideer har vist seg fruktbare på mange områder. Fremdeles er det mye som gjenstår før en kan si at det finnes samfunn som er basert på antroposofiske idealer, men etterhvert som trusselen mot det bestående samfunnet øker i form av miljø- og klimatrusler, militære og sikkerhetsmessige trusler, forsynings- og ernæringstrusler, medisinske utfordringer etc. vil det være stigende behov for en helhetlig forståelse.

Biologisk-dynamisk Forening vil være et kraftsentrum i det antroposofiske arbeide i Norge, og vil derfor prioritere å samarbeide med Camphill-stedene, steinerskolene, og de andre ovennevnte virksomheter med formål å øke formidlingen av de antroposofiske idealene.

9. Myndighetsarbeid og representasjoner

Det er et viktig mål for Biodynamisk Forening å stå i en aktiv dialog med landets myndigheter. Dette utføres i dag ved møter med f.eks. Landbruksdirektoratet, fylkesmennenes landbruksavdelinger og direktekontakt med Landbruks – og matdepartementet gjennom den årlige søknad som også innebærer årsrapportering og rapportering på planarbeid.

Foreningen har en rekke representasjoner som f.eks.:

Regelverks-utvalget for Økologisk landbruk

NØK – Norsk Øko-kontaktmøte

Nettverket for GMO-fri mat

Nettverket for genressurser

Foreningen vil i kommende periode styrke sitt myndighetsarbeid og satse på å oppnå flere representasjoner, f.eks. i råd og utvalg nasjonalt og lokalt